

José Antonio Puentes Romay

(12/3/1953- 22/11/2025)

Texto en
castellano

José Antonio Puentes Romay naceu na cidade da Coruña, uns días antes de que agromara a primavera cando o século XX empezaba a súa segunda metade. Foi o único fillo de María Emilia Romay Folla (Ferrol, 1926- A Coruña, 1999), licenciada en Química pola USC, e de José Puentes González (A Habana, 1926- A Coruña, 2009), avogado e académico n.º 10 da Academia Galega de Xurisprudencia, constituída na Coruña en marzo de 1967.

Os pais casaron, nun acto que ocupou algunhas liñas na prensa da época, en agosto de 1952. Na foto, vemos tamén os pais de Emilia Romay e de José Puentes, á súa beira. Pola vía materna, os avós de José Antonio eran coruñeses: María Luisa Folla Cisneros (1887-1976) nacera en Santiago e Joaquín Romay Mancebo (1886-1963), coronel de artillería, en Carballo. E se nos retrotraemos na filiación materna atoparemos devanceiros cos apelidos Cebey ou Jeán.

Pola súa banda, o avó paterno, José Generoso Puentes Rouco (1885-1969) naceu nas Ucheiras, no concello lugués de Muras, e faleceu na Habana; canto á avoa materna, Herminia González Valerio naceu na Habana no 1894 e faleceu na Coruña no 1984. Na foto observamos a José Generoso e Herminia cos fillos. José Generoso, que emigrara novo para a capital cubana, pronto adquiriu certa notoriedade non só como comerciante senón tamén nos círculos da emigración galega. Desde 1915 forma parte da directiva da sociedade «Vivero y su comarca» que, entre as súas accións benéficas, tivo a de construír preto de 70 escolas nesta parte do territorio galego (Viveiro, Cervo, Xove, Muras e Ourel).

Tamén editaba de xeito mensual a revista Vivero en Cuba para manter a unión entre os socios e como ponte comunicativa con Galicia. Ademais será membro destacado (consiliario) da «Sociedad de Beneficiencia de Naturales de Galicia». A finais dos anos 20 instálase co fillo na Coruña, para máis tarde regresar á capital cubana, onde morre. A súa dona finalmente tamén se asenta na cidade herculina no 1980.

No seo desta familia intelectual e burguesa da Coruña desenvolve a súa vida José Antonio Puentes Romay. Todos os estudos previos aos universitarios realízaos no mesmo centro escolar: o Santo Domingo da Coruña, en concreto dende o 1958 ata o curso 1969-1970. E ese período de ensinanza regrada ía completado con estadías lingüísticas en Francia (Saint-Malo e Carcassonne) e Irlanda. Entón abandona a súa cidade natal e trasládase a Santiago de Compostela para cursar Filosofía e Letras (1970-1975) na sección de Filoloxía Clásica (modalidade Greco-Latina). Tamén o tentou co Dereito, aínda que sen moito interese, para satisfacer o seu pai, que arelaba que o sucedese na profesión; tanto é así que José Antonio, de neno, recibía un peso do seu proxenitor por cada artigo do código penal que aprendía. E a súa paixón polo ensino e a aprendizaxe de linguas continuou na época universitaria con estadías en Alemaña. No curso 1980-1981 é contratado como docente de latín na Universidade do País Vasco (Vitoria), onde ensina durante tres cursos ata que no 1983-1984 consegue unha praza de profesor adxunto de latín no Colexio Universitario de Lugo, que rematará no curso 1987-1988; precisamente o 29 de maio de 1987 é nomeado profesor titular da área de Filoloxía Latina do departamento de Latín e Grego da USC. E a partir de setembro de 1988 integrará xa o devandito departamento en Santiago de Compostela ata decembro do 2013, cando se xubila.

Grafías en el latín altomedieval: contribución al estudio de la grafía latina en la península (1983) foi a súa tese de doutoramento, dirixida polo ilustre catedrático M. C. Díaz y Díaz, coa que marcou unha liña de investigación no propio departamento e tamén no terreo persoal con numerosas publicacións recollidas en diferentes revistas e volumes.

Nun plano máis íntimo era un home que desfrutaba viaxando, tocando o piano, aprendendo linguas, aloumiñando os seus gatos e, sobre todo, coas conversas coas súas amizades e repenizando as campás de Muras e do Burgo cada domingo. E, xaora, coa súa colección de reloxos, que empezou de universitario en Santiago se ben era unha curiosidade alimentada xa dende rapaz. Gozaba dándolles corda, poñéndoo ao día ou reparándoo; e para iso formouse de xeito autodidacta, fundamentalmente, con bibliografía inglesa e con reloxeiros locais. Como el dicía: «os reloxos fan que a casa pareza que vive».